

FRAMTIDA MÖJLIGHETER FÖR KULTURSKOLAN

Resultat av en enkätstudie bland
Sveriges musik- och kulturskolor 2018

KULTURSKOLERÅDET

Kulturskolerådet är en ideell, partipolitiskt och fackligt obunden förening där kommuner samverkar för en tillgänglig och högkvalitativ kulturskoleverksamhet.

Vår vision är att alla barn och unga har likvärdiga möjligheter att utvecklas genom kulturutövande i verksamhet av hög kvalitet och tillgänglighet.

FOTO: Maria Hedberg

Kulturskolerådet | Hornsgatan 103 | 117 28 Stockholm
E-post: generalsekreterare@kulturskoleradet.se | www.kulturskoleradet.se

INNEHÅLL

FÖRORD	4
SAMMANFATTNING	5
INLEDNING	6
RESULTAT	7
Finns musik – eller kulturskola?	7
Utveckling från musikskola till kulturskola	8
Resurser till kulturskolan	8
Finns det ett nedläggningshot?	10
SLUTSATSER	11
ENKÄT FRAMTIDA MÖJLIGHETER FÖR KULTURSKOLAN	12

FÖRORD

Kulturskolorna i Sverige spelar en betydande roll för ungas möjligheter att utöva kultur. Det är den enskilt största offentliga satsningen på barnkultur och tusentals unga deltar dagligen i verksamheten. Musik, dans, teater/drama samt bild och form är vanliga ämnen, men nya verksamheter som cirkus, slöjd och film tar en allt större plats. Det finns verksamhet i nästan hela landet som utgör en fantastisk potential för våra unga.

Under de senaste åren har en nationell politik för kommunernas kulturskoleverksamhet utvecklats. I de nationella målen fastslås att ambitionen med den statliga politiken är att främja en mer tillgänglig och jämlik kulturskola av hög kvalitet i såväl utbud som undervisning.

Möjligheten för barn att delta skiftar mellan kommunerna. Kommunernas förutsättningar och prioriteringar är olika. I vissa kommuner är utbudet och möjligheterna stora och i vissa saknas de helt.

Sveriges Kommuner och landsting, SKL, har redovisat att kommunerna kommer att möta tuffa ekonomiska utmaningar. Den kommunala välfärden blir en arena där utmaningarna blir extra tydliga. SKL menar att om det fortsätter som hittills så saknas 62 miljarder kronor vid mandatperiodens slut 2022. Att andelen äldre och barn ökar i befolkningen anger SKL som den viktigaste orsaken.

Denna rapport redovisar resultat från en enkät om kulturskolornas framtida utveckling och möjligheter. Det är glädjande att resultatet visar att en stor andel av kommunerna och dess kulturskoleverksamhet har möjlighet att stärka och utveckla sin verksamhet. Enkäten visar också på utmaningar och orosmoln; runt 70 kommuner är osäkra på sin framtid och situationen tycks vara extra utsatt för landets minsta kommuner.

Torgny Sandgren
generalsekreterare, Kulturskolerådet

SAMMANFATTNING

Under våren 2018 genomförde Kulturskolerådet en enkätundersökning med syftet att försöka synliggöra de politiska ambitionerna med och resurstilldelningen till landets kulturskolor.

Enkätsvaren visar att de allra flesta kommuner i landet har musik- och kulturskolor. Allt fler musikskolor ombildas också till kulturskolor och ger barn och unga möjlighet till undervisning i fler ämnen än musik.

Omkring två tredjedelar av landets musik- och kulturskolor tror på en stabil eller positiv trend när det handlar om vilka resurser kulturskolan kommer ha de närmaste fyra åren. Det tyder på ett brett och starkt stöd för kulturskolans verksamhet. Men det finns också ett sjuttioal musik- och kulturskolor

som går en mer negativ eller osäker framtid till mötes.

Det är bara små kommuner, med färre än 10 000 invånare, som saknar musik- eller kulturskola. De små kommunerna är också i klar majoritet bland dem som ser ett nedläggningshot de närmaste fyra åren. Bland de kommuner som uppger att de inte vet hur resurstilldelningen kommer att se ut de närmaste fyra åren är också de små kommunerna överrepresenterade. Det indikerar att de små kommunernas resurser till musik- och kulturskolor både kan vara mer knappa och mer osäkra.

INLEDNING

Under våren 2018 genomförde Kulturskolerådet en enkätundersökning med syftet att försöka synliggöra de politiska ambitionerna med och resurstilldelningen till landets kulturskolor.

Resultaten från enkäten presenteras i denna rapport.

Med musik- eller kulturskola avses här frivilliga kurser inom kulturområdet där kommuner har avsatt resurser och har ett uppdrag för verksamheten. Med kulturskola avses här verksamhet med fler än ett uttryck.

I enkäten fick kulturskolechefer på landets musik- och kulturskolor eller utbildningsansvariga på förvaltningen svara på om de har en musik- eller kulturskola i kommunen och om det för eventuella musikskolor finns

planer på att omvandla dem till kulturskolor. Respondenterna ombads också bedöma hur kommunens resurstilldelning till kulturskolan kommer att förändras de närmaste fyra åren. I de fall som resurstilldelningen förväntades minska fick de också bedöma om musik- eller kulturskolan riskerar att läggas ner. Enkäten finns i sin helhet i bilaga 1.

Vi fick svar från 264 kommuner – en svarsfrekvens på nästan 90 procent av landets kommuner.

Det går inte att urskilja någon särskild typ av kommun eller kommuner i någon specifik region som är överrepresenterade bland de 26 kommuner som inte svarade. Svaren på enkäten bör därmed vara relativt representativa för landet som helhet.

RESULTAT

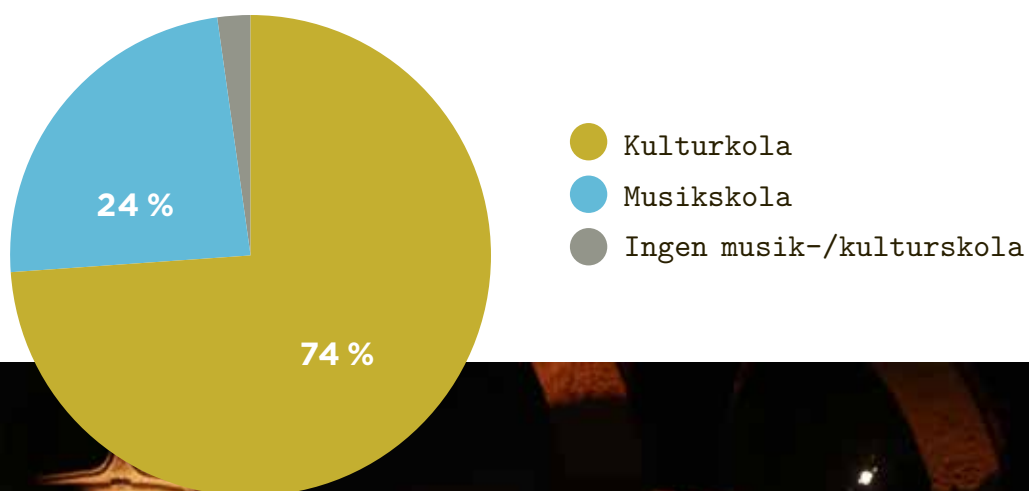
FINNS MUSIK- ELLER KULTURSKOLA?

Bland de 264 respondenterna fördelar sig svaren på följande sätt på frågan om kommunen har en musik- eller kulturskola: 196 kommuner uppger att de har kulturskola, 63 uppger att de har musikskola och 5 uppger att de varken finns någon musik- eller kulturskola i kommunen.

Det fem kommuner som uppgett att de i

dag saknar musik- eller kulturskola är Grums (där kulturskolan avvecklas nu), Laxå, Pers-
torp, Sorsele och Vilhelmina. Samtliga är små med ett invånarantal på mindre än 10 000 personer. Dessa kommuner har också fått svara på om de tror att de kommer att etableras en musik- eller kulturskola de närmaste fyra åren. Två har svarat nej, två har svarat att de inte vet och en har inte svarat alls.

ANDEL AV SVARANDE MED MUSIK- RESPEKTIVE KULTURSKOLA

UTVECKLING FRÅN MUSIKSKOLA TILL KULTURSKOLA

De 63 kommuner som uppgett att de har musikskola har också fått svara på om de, de närmaste fyra åren, har en politisk ambition att utveckla den till kulturskola (lägga till fler ämnen/uttryck). 26 svarar ja, 19 svarar nej, 18 svarar att de inte vet och en har inte svarat. Bland de 63 svarande fördelar sig svaren enligt diagrammet nedan.

Av de 19 som svarar att det inte finns en politisk ambition att ombilda musikskolan till kulturskola är 11 små kommuner med under 10 000 invånare.

RESURSER TILL KULTURSKOLAN

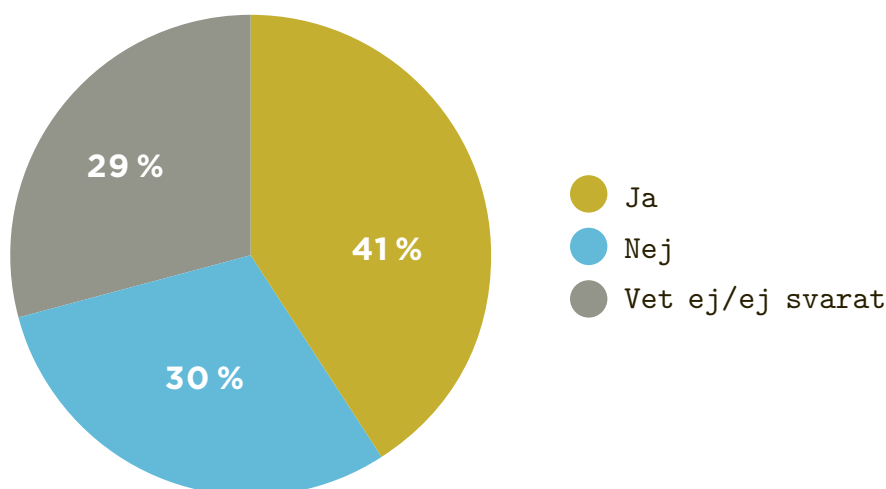
Samtliga respondenter har fått svara på om de tror att resurserna/pengar från kommunen till musik- eller kulturskolan kommer att öka eller minska de närmaste fyra åren alterna-

tivt vara oförändrade. Bland de 264 svarande fördelar sig svaren så här:

Knappt hälften av kommunerna, 122, förväntar sig att resurserna kommer att vara ungefär desamma de närmaste fyra åren som i dag. Ungefär en fjärdedel av respondenterna, totalt 60, uppger att de förväntar sig att resurstilldelningen till kulturskolan ökar de närmaste fyra åren. Drygt var tionde kommun, totalt 31, förutspår en minskad resurstilldelning till kulturskolan de närmaste fyra åren.

Det genomsnittliga invånarantalet är i princip detsamma bland de kommuner som förväntar sig att resurserna ökar respektive minskar. Bland de 51 kommuner som uttrycker att de är osäkra om resurstilldelningen kommer öka eller minska är det genomsnittliga invånarantalet lågt i relation till de kommuner som pekar på ökning, minskning eller oförändrade resurser. Närmare två av tre av

OMBILDNING FRÅN MUSIK- TILL KULTURSKOLA DE NÄRMASTE FYRA ÅREN

de kommuner som svarat att de inte vet eller lämnat fältet tomt har färre än 20 000 invånare. Drygt en av tre har färre än 10 000 invånare. Det kan vara en indikation på att mindre kommuner i högre utsträckning än större går en osäker framtid till mötes vad gäller resurserna till kulturskolan.

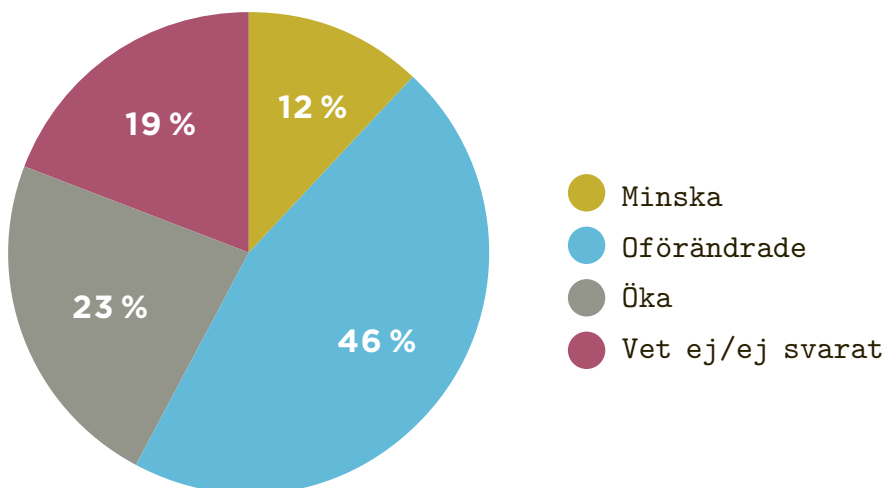
De som svarade att de ser minskade resurser till kulturskolan under den närmaste fyraårsperioden har också fått svara på vad det bedöms få för konsekvenser. Vanligast är att minskade resurser förväntas innebära ett sämre utbud, både sett till geografisk spridning och till vilka ämnen som kan erbjudas. Några nämner också att minskade resurser kommer att innebära risk för att skolan tvingas ta emot färre elever och minska personalstyrkan. Ett par av svaren:

"Ett generellt sparbetning finns för hela förvaltningen. Kommer att påverka investeringar mm. i första hand. Bli det fortsatta besparingar kommande år kommer det att börja påverka personalbudgeten vilket i sin tur kommer att göra det svårt att behålla bredden i verksamheten."

"Färre elevplatser, sämre/mindre utbud, färre och mindre produktioner (konserter, teaterföreställningar)."

"Vi kommer tvingas till ett kraftigt minskat utbud och vissa instrumentgrupper/inriktningar kan försvinna helt. Vi har ökat tryck på platser men kan ta emot färre elever. Jag hoppas ha fel!"

RESURSTILLDELNING DE NÄRMASTE FYRA ÅREN

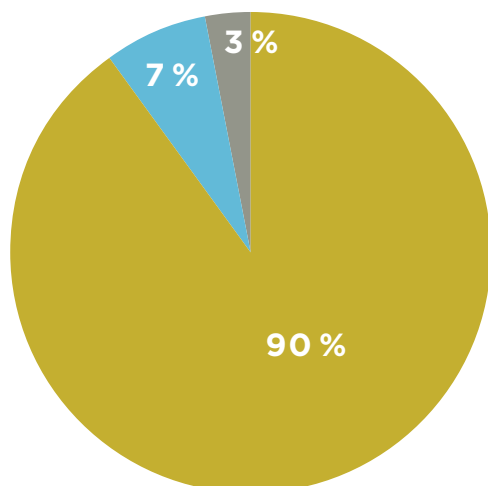

FINNS DET ETT NEDLÄGGNINGSHOT?

Respondenterna har slutligen också fått svara på om de ser en risk att deras musik- eller kulturskola kan komma att läggas ned de närmaste fyra åren. Nio av tio, totalt 233 respondenter, ser ingen sådan risk medan sju svarar

att de gör det. Av dessa är det en som i dagsläget håller på att lägga ner kulturskolan. Sex av de sju kommuner som svarar att det finns risk för nedläggning de kommande fyra åren har ett invånarantal på under 10 000 personer.

RISK FÖR NEDLÄGGNING

- Nej
- Ja
- Vet ej/ej svarat

SLUTSATSER

Enkäten visar att de flesta kommuner i landet har musik- och kulturskolor. Allt fler musikskolor ombildas också till kulturskolor som ger barn och unga möjlighet till undervisning i fler ämnen än musik.

Omkring två tredjedelar av landets musik- och kulturskolor tror på en stabil eller positiv trend när det handlar om vilka resurser kulturskolan kommer ha de närmaste fyra åren. Det tyder på ett brett och starkt stöd för kulturskolans verksamhet. Resultaten visar också att det finns ett sjuttiototal musik- och kulturskolor som går en mer negativ eller osäker framtid till mötes.

En kategori av kommuner sticker ut: de

allra minsta, med ett invånarantal på under 10 000 personer, som är de enda som saknar musik- eller kulturskola. De små kommunerna är i klar majoritet bland dem som ser ett nedläggningshot de närmaste fyra åren. De små kommunerna är också överrepresenterade bland de kommuner som uppger att de inte vet hur resurstilldelningen kommer se ut de närmaste fyra åren. Det indikerar att de små kommunernas förutsättningar att driva musik- och kulturskolor i vissa fall kan vara betydligt mer utmanande än de större kommunernas. Resurserna kan både vara mer knappa men också mer osäkra sett till de kommande fyra åren.

BILAGA 1:

ENKÄT OM FRAMTIDA MÖJLIGHETER FÖR KULTURSKOLAN

INLEDNING

I syfte att nå bättre kunskap om situationen för landets musik- och kulturskolor genomför Kulturskolerådet en enkät som fokuserar på resurser och utveckling de närmaste åren. Vi är tacksamma om ni kan hjälpa oss med detta och svara på denna korta enkät!

KOMMUN:

1. Har er kommun musik/kulturskola? (Med musik eller kulturskola avses frivilliga kurser inom kulturområdet där kommuner har avsatt resurser och har ett uppdrag för verksamheten. Med kulturskola avses här verksamhet med fler än ett uttryck.

- a) Ingen musik/kulturskola
- b) Musikskola
- c) Kulturskola

2. Om kommunen saknar musik/kulturskola: Kommer er kommun att etablera en musik/kulturskola de närmaste fyra åren? (Din bedömning)

- a) Ja
- b) Nej
- c) Vet ej

3. För er som har musikskola: Finns det en politisk ambition att utveckla till kulturskola (lägga till fler ämnen/uttryck) de närmaste fyra åren?

- a) Ja
- b) Nej
- c) Vet ej

RESURSER TILL KULTURSKOLAN

4. Tror ni att resurserna/pengar från kommunen till musik/kulturskolan kommer att öka eller minska de närmaste fyra åren alternativt vara oförändrade?

- a) Minska
- b) Oförändrade
- c) Öka
- d) Vet ej

5. Om ni svarat "Minska": Vilka konsekvenser får det för verksamheten? Hur tror du förändringen påverkar verksamheten?

6. Finns det risk att er musik/kulturskolan kan komma att läggas ned de närmaste fyra åren? (Din bedömning)

- a) Ja
- b) Nej
- c) Vet ej

KULTURSKOLERÅDET

